

Bunalan Gençlere

Selim Çalışkan
gerceginkitabi.wordpress.com
gerceginkitabi.com
Eylül 2026

Bu yazı yaşamda kötülüğün iyiliğe ağır bastığını hissedene, Allah'ın buna izin veriyor olduğunu, dolayısıyla merhametsiz düşünen ve bunu sindiremeyen, iyiliğin tarafında kalarak eline bir şey geçeceğinden emin olamayan, bu nedenle güdülenme sıkıntısı çeken, direnci düşen bir gençle yaptığımız bir söyleşinin kayıdır. Sorulara konuşma sırasında verebildiğimiz en iyi yanıtları verdik. Gençlerin çoğunun iyiliği bırakıp kötülük tarafına geçmeye şiddetle zorlandığı, başka türlü söylersek, yaşama bir anlam vermekte eski kuşaklara göre daha çok zorlandığı bir zamanda belki birilerinin işine yarar, belki küçük bir aydınlanma kıvılcımı çakar, belki iyi bir telkin olur umuduyla buraya koyuyorum.

Kuran okumuşluğu olmasına rağmen dinin ve eş koşmanın ne olduğu, nebilerin neyin kavgasını verdikleri, ödülün ve cezanın ne zaman olduğu, bedenden ayrı bir "ruh"un olup olmadığı, doğa yasalarıyla Allah'ın buyruklarının ayrı şeyler olup olmadığı konusunda bu gencin kafası karışık. Bu da doğrudan onun direncini ve ahlakını etkiliyor. Okurken Kuran'ı yanlış anlamlandırmanın ve çevirmenin; Tevrat'a bakarak tefsir etmeye çalışmanın; Kuran'ı anlamaya çalışma çabasının yüzyıllardır toplumsal yaşamın kıyılarına, marjlarına itilmiş olmasının yarattığı birikimin hepimiz ve dolayısıyla genç kuşak üzerindeki yakın ve yıkıcı etkisini göreceğinizi umuyorum. Öyle ki, şu ortamda Kuransal bir gerçekliği gözlenen gerçeklikle bağdaştıran, buradan gerçekçi ve somut bir ahlaki sonuç çıkaran ve bunu paylaşan herkes Allah'a büyük hizmet etmiş olur.

Bunalımlı genç: (özet) Allah bence daha merhametli olabilirdi...

Selim Çalışkan: Bak. Mümkün ve imkansız derken biz aslında karşılaştırma yapıyoruz. Sen yoktan var edemezsin. Bak fikirleri biz yoktan var edemiyoruz. Tamam mı? Fikirleri, imgeleri, düşünceleri yoktan var edemiyoruz. Bu ne demektir? Hep karşılaştırma yaparak türetiyorsun. Sen bir düşünce üretirken aslında türetiyorsun. Yani yoktan var ediyorsun anlamında üretmiyorsun. Hep türetiyorsun. Bir başlangıç nokta var. Karşılaştırma yaparak türetiyorsun ve hep benzetmeler yaparak ve hep farkları hesaplayarak türetiyorsun. Diyorsun ki "Ben bir içecek türetsem mesela". Ne bileyim ben işte

kahvenin içine hiç kimsenin koymadığı bir şey koyayım. Ne koyayım? Bal koyayım mesela. Ama yine vardan bir şey türetiyorsun. Uzun tasarımlarına bak. Film falan izliyorsan bilim kurgu falan uzun tasarımlarına dikkatli bak. Ben artık uzun tasarımlarının tamamını başarısız buluyorum. Neden biliyor musun? Hepsi aynı, hepsi aynı. Hepsi bir hayvanı alıyor, yanına insan özellikleri ekliyor ve “aha bu uzun” diye senin önüne koyuyor. Hepsi aynı. Bunun dışında hiçbir şey yok. Yeni bir şey yok. Sıfırdan bir şey yok yani. Mesela gaz. Ya katı olmak zorunda mı adamın vücudu? Gaz olsun bu.

BG: Ee şey var abi. The Thing var ya. The Thing'de senin dediğin şey var.

SC: Onda da yok ama. Onda da biyolojik paradigmanın dışına çıkamıyor. Onda da hücreler var. Hücrelerini kopyalıyor, DNA'sını kopyalıyor. Neyse meselemiz bilim kurgu değil. Mesele şu: Sen hiçbir şeyi yoktan var edemezsin. Bak Murat Avcıoğlu diye bir adam var. Anlamvehakikat.com. Ben onun *salat* yazılarını yararlı buldum. Hatta onu ben koyabilirim yani siteye. Hep yarı Arapça konuştuğu için ben anlamıyordum ama sonra fark ettim. “İnsan hiçbir şeyi *ketebe* edemez” diyor. Bak, “insan hiçbir şey yazamaz” demiyor. Adamın söylemeye çalıştığı şey benim söylediğim şey. İnsan hiçbir düşünceyi, hiçbir kavramı yoktan var edemez. Hep türetir, hep var olandan türetir. Bak bütün soyut kavramlar da eğer biraz dil, dil bilime, köken bilime, kelimelere, kelimelere falan kafanı yordıysan ya bütün bizim soyut bildiğimiz bütün kelimeler, bütün kavramlar hep somuttan yola çıkmıştır. Yani soyuttan, soyut türetirsin ama o köken olan soyut da zaten hep somuttan türemiştir. Bak “türemiştir” diyorum. Soyut bir kavram kullanıyorum ama aslında “tür” diyorum. “Türemek” diyorum. Biyolojik bir şeydir aslında bu kavram Türkçede. Bak “kavram” diyorum. Kavramak. İstedığın bütün kelimelere bak. Bütün adlar, sıfatlar, soyut bildiğin her şey somuttan türemiştir. Ve bu işe biz doğar doğmaz başlıyoruz. Hani böyle bakar ya bebek etrafına. “Salak, hiçbir şey anlamıyor” dersin. Halbuki o salak değil ve bizimkinden daha hızlı bir şekilde beyni gelişiyor. Gördüğü her şeyi, evreni tanıyor aslında, nesneleri tanıyor. Önce tabii ki sözel hiçbir şey anlamıyor. Çünkü soyut şeydir, düşüncedir. Sadece somutlar var onun evreninde. Ve etrafa bakarak aslında nesnelerin aralarındaki ilişkiyi sürekli anlamaya çalışıyor. Çok acayip meşgul aslında onun kafası. Mesela elimde şu var ama masanın içinden geçmediğini anlıyor mesela. Ne bileyim, şunun içindeki sıvının pozisyonunu anlıyor. Hep yere doğru durduğunu

anlıyor. Şunu bıraktığın zaman yere düştüğünü anlıyor. Düşme hareketini anlıyor. Sürekli nesnelerin arasındaki ilişkiyi anlıyor. Konuşmaya başlarken de o nesneleri soyutlamaya başlıyor veya nesnelerin arasındaki ilişkiyi soyutlamaya başlıyor. Bunların hepsi türetme işlemidir. Yani çocuk hiçbir şeyi yoktan var etmiyor. Çocuk gözünü açıyor. Beş duyuyla en temel o kertenkele beyniyle, sürüngen beyniyle önce bir nesne dünyasını anlıyor. Ondan sonra o nesne dünyasından soyuta yükseliyor. Dolayısıyla biz hiçbir şeyi “ketebe edemiyoruz”. Yani hiçbir şeyi, hiçbir düşüncüyü, hiçbir imgeyi, hiçbir hayali yoktan var edemiyoruz. Buradan şunu anlamak lazım. Sen bu evrene benzemeyen başka bir evren hayal edemezsin demektir. Onu ancak Allah yapabilir yani. Hayal edebilecekse eğer, tırnak içinde hayal ediyorsa eğer onu sadece Allah'ın yapabileceği bir şey. Senin yapabileceğin bir şey değil o. Sen kabil değilsin buna. Dolayısıyla sen “Allah bize haksızlık” ediyor derken Allah'ın insanlara haksızlık etmediği farklı bir evrenle karşılaştırıyorsun aslında. Ama öyle bir evren yok elinde. Dolayısıyla bunu söyleyemezsin. Bunu ahlaki olarak söylemiyorum bak sana. Mantıksal olarak söylüyorum. Bu, elinden gelmez diyorum. “Aman bunu yapma, kendini tut falan” demiyorum ben. Bu elinden gelmez diyorum. Sen saçmalıyorsun diyorum. Böyle bir karşılaştırma imkansız diyorum yani.

Mesela ben şöyle diyeyim. O kurduğun başka muhtemel bir evren tasarısını ben aslında nasıl kuruyorum? İşte mesela o uzaylı resmini nasıl çiziyorum? İşte insan görüyorum. Başka bir hayvandaki bir özelliği de ona ekliyorum falan. İşte senin o dediğin gibi. Ben o evren tasarısını da böyle kuruyorum. Mesela diyelim şöyle düşünüyorum. Mesela can acıtmak diye bir şey var. Mesela sıkıyorum, canım acıyor. Ama işte can acıtmanın olmadığı bir muhtemel evren de bulabilirim.

Tamam. Uzaylı benzetmesinden devam edelim. O zaman diyelim sen uzaylı tasarlıyorsun. Aldın kalemi kağıdı uzaylı tasarlıyorsun. Ne yaptın mesela? Adamın burnunun yerine fil hortumu koymuşsun. Oldu mu bu uzaylı?

Yani ben kendi kendime uzaylılık atfetmiş oldum. Evet.

E, tamam. Böyle bir organizma gerçekten tasarlayabiliyor musun? Yani tasarlayabiliyor musun derken şöyle, kavramsal uzaylı tasarlayabiliyor musun? Hani bu adamın işte hortumunun fizyolojik işlevlerini, hortunun dokusunu, damarlarını, sinirlerini, veya ne bileyim vücuttaki diğer

sistemlerle ilişkisini tasarlayabiliyor musun? Yapamıyorsun. Bunu yapamıyorsun.

Onu yapıyoruz aslında. Bbugün bunu, bakteriyel düzeyde yapıyoruz ve yeni bakteriler üretiyoruz. Yani yarın yeni türler de üreteceğiz. Fizyolojik altyapısı da hazır yani.

Yok, hiçbir şey hazır değil. O bakteriyi sen üretiyorsun. Biliyorum, farkındayım. Yani biyoteknoloji diye bir şey var. Onun farkındayım da. O bakterinin sen ne yaptığını bilmiyorsun. Çok kısa bir süre gözlüyorsun o bakteriyi ve kontrollü koşullarda gözlüyorsun. O bakteriyi bir doğaya sal bakalım ne yapacak? Doğada o bakterinin ne yapacağını biliyor musun? Bilmiyorsun.

Tamam doğada muhtemelen ölüp gidecek. Çünkü ben onu spesifik bir işlevi yerine getirmesi için oluşturunca.

Hayır bak, ölüp gitmesi bir şeyi kanıtıyor yani. Ölüp gidince sen orada o bakterinin doğada yok olup gittiğini anlıyorsun. Ama ölüp gitmeden önce ne yapıyor, ne yapmaya çalışıyor mesela? Nasıl bir değişiklik getiriyor? Bunu gözleyebilir misin? Bu neredeyse imkansız bir şey.

Bak sana şöyle örnek vereyim. Sirke sineği var ya. Onu yüz yıl falan yaşatabiliyorsun mesela. Hani ne yaptığını biliyorsun. Mesela sirke sineğinde bir modifikasyon yapıyorsun. Açlık diye bir hissi olmuyor.

Sonra ne oluyor diyorum.

Tamam, istediğin gibi oynuyorsun. Yani onun tüm biyolojik haritasını oluşturmuşuz.

Selim Çalışkan'ın arkadaşı (psikolog): Tarım zararlıları gibi. Bir hastalığa sebep olan bir böcek var. Onu azaltmak için avcı bir böceği çoğaltıp salıyorlar ve o haşereyi yiyip tüketiyor. Ama sonra o böcek ortalığı sarıp başlı başına bir sorun olmaya başlıyor. Ama bunu görmeleri için de bayağı bir zaman geçmesi gerekiyor. Yani bu yirmi yıllık, otuz yıllık bir zaman içinde olmuyor.

Ya bu antibiyotik gibi değil mi? Antibiyotiği bilirsin. Önce işte ilaç diye buluyorlar. Bakterileri öldürüyor mu öldürüyor, hastalığı iyileştiriyor mu, hastayı ayağa kaldırıyor mu kaldırıyor. "Aaa ne güzel, tamam, kullanalım bunu." Ama aslında onun yaptığı farklı bir şey var. Mesela antibiyotiğe önceden direnci olan veya sonradan direnç geliştiren bakterileri çoğaltıyor. Bu kez hastalığı iyileştiremiyorsun, hastalığı

ağırlaştırdın. Bunu baştan öngörebilir miydin? Öngöremezdin ama asıl tartışma bu değil. Sen çok kısa, çok kısa bir süre sabrettiğin için, aceleci olduğun için, *ahirayı* bırakıp *dunyayı* aradığın için zaten onu fark etmiyorsun veya ilgilenmiyorsun. Uzun vadede ne olacak, nereye varacak onunla ilgilenmiyorsun. Çoğunluğunu öldürüyor bakterilerin ama geride birkaç tane kalıyor. Hangileri kalıyor diye bakmıyorsun sen. *Dunyayı* istediğin için, *ahiraden* vazgeçtiğin için hangileri kalıyor diye bakmıyorsun. Ama o kalanlar öldürdüklerinden daha güçlü bakteriler. Ve şu anda çok ciddi sıkıntı var dünyada. Dünya çapında hem tarım ilaçlarında hem de tıpta çok ciddi bir sorun var dünyada. Bak Hindistan'da çok büyük bir sorun olmuş bu. Artık Hindistan'da doktorlar antibiyotik yazıyorlar ve hiçbir işe yaramıyor. Eczaneye gidiyorsun adam sana torbayla antibiyotik veriyor. Hiç denetim falan da yok. Ve insanlar çok aptal ve cahil oldukları için leblebi gibi yutuyorlar onları. Hani eskiden şey vardı ya aspirin yutuyorduk. Başın ağrıyınca aspirin yutuyordun. Orada aspirinin yerini artık antibiyotik almış. Ve artık işe yaramıyor. Tarım ilacı da böyle. Bu uzun vadedeki sonuç. Sen sadece bir molekül ürettin. Sen bir canlı bile üretmedin. Çok daha basit bir şey ürettin ve onun uzun vadedeki sonucunu bilemiyorsun. Sen şimdi aynısını biyolojik düzeyde yapmaya başladın. Bakteri üretiyorsun, işte ne bileyim hayvan üretiyorsun, bitki üretiyorsun. Onun doğadaki, yani o ekosistemdeki ortamı nasıl değiştireceğini bilmiyorsun. “Biliyorum” derken sadece ve sadece çok kısa bir sürede ve denetimli bir ortamda yaşananları hesaba katıyorsun. Aslında *ahirayı* umursasan bile öngöremezsın olacakları. Sineği tasarladım dersin ama ekosistemi bozarsın. Bozmasan bile öngöremediğin biçimde değiştirirsin istemeden. Dolayısıyla insan yaşamı tasarlayamaz. Ancak var olanı değiştirir. Bu değişiklik de çok sınırlıdır.

Bak, Allah diyor ya “siz bir sineği bile var edemezsiniz”. (22:73) Orada aslında “var edemezsiniz”de tasarımı da anlayacaksın. Şimdi tasarım diye bir şey var. Kuran sana “tasarım” dese yani bin dört yüz yıl önce hiçbir şey anlamayacaktın ya. O onun için “tasarım” kelimesini kullanmıyor. Biz şimdi uygulamayı kavramsallaştırmadan ayırdık. Dolayısıyla o ayet aslında şu demektir. “Sen aslında tasarlayamazsın da” demektir. Ama sen “tasarlayabilirim” diyorsun. Burada bir yanlış bir şey söylüyorsun yani Kuran'a göre. Ve ben sana somut örneklerini de söyledim. Yani deneyimden, deneyimden gelen örnekleri de burada şey yapıyorum. Bak antibiyotik örneğini yani kimyasal örneğini de

gösteriyorum, biyolojik örneğini de gösteriyorum. Bir genetiği değiştirilmiş bir balık var. Balık bir şekilde laboratuvarından kurtuluyor, çok hızlı çoğalıp diğer bütün somonları bastırıyor. Yani doğal somonun soyunu tüketebilmesi olası. Sen şimdi bunu öngöremezsın doğada. Çünkü sen geni değiştirirken o geni alıp bu geni yerine koyarken böyle lego gibi o genin sadece ve sadece bir özelliğini arıyorsun. Geride kalan özelliklerini yok varsayıyorsun. Ve bunu yaparken de bu herifler hiç kanıtlanmamış bir varsayıma dayanıyor. O da bir gen fenotip hipotezi (resmi adıyla: bir gen bir enzim hipotezi –GK). Bu bir hipotez ve kesinlikle kanıtlanmış filan değil. Adam diyor ki “ben şu falanca geni yalıtım, hastalık genini izole ettim” diyor. “Onu oradan alacağım” diyor. “Ben sağlıklı bebekler yetiştireceğim” diyor. Hayır, bu saçmalık. Çünkü sen o genin yaptığı, becerdiği işlerden sadece bir tanesini keşfettin. Belki başka binlerce işlevi daha var o genin. Ondan habersizsin, anladın mı? Gayba kurşun sıkıyorsun. Dolayısıyla bu delice bir macera ve nereye varacağı belli değil. Ama ben Kuran okuduğum için, Müslüman olduğum için bana verilen bu habere güvendiğim için kahır ve bela bunun sonucu, bunu biliyorum. Başka bir şey değil.

Tamam ne oldu? Benim dediğime geldi.

Nasıl?

Onu yaparsak kahır ve bela oluyor.

Sen onu yapanlardan biri olmak zorunda değilsin ki. Örneği veriliyor bana. Nuh örneği veriliyor.

Öyle bir örnek yok.

Nasıl yok?

Nuh ne yapmış şimdi? Diğer peygamberler ne yapmış?

Bir dakika. Nuh’un gemisine binen adamlar nereden peydah oldu? Nuh eliyle mi yarattı onları? Onlar sağda solda bulunan adamlar, Nuh’u buldular. “Abi biz de gelelim” dediler. Sen arıyor musun Nuh’u? Arıyor musun? Şu an yeryüzünde Nuh olmadığını nereden biliyorsun?

Arıyorum, yok öyle bir şey.

Diğer peygamberlerin de mi marifeti yok? Diyelim ki yok. Sen Nuh’u arıyor musun, sen?

Ne marifetleri var yani? Adam اساسını yere vurmuş, deniz yarılmış.

Ben onun cevabını veririm de sen şimdi bırak marifeti. Diyelim ki yok marifeti. Sen Nuh'u arıyor musun?

Arıyorum.

Bulamadıysan aramaya devam et.

SÇA: O diyor ki “Nuh'un” diyor “aranacak bir şey olduğunu sanmadığım için Nuh'un peşinde koşmuyorum” diyor.

O zaman Kuran'ın vaadine güvenmiyorsun. O zaman benim sana söyleyeceğim bir şey yok. Seni teselli edemem ben.

Kuran'ın vaadinden birçok kasıt olabilir. Kuran vaadi dediğin. Bir buradaki kasıtları var. Bir de ölümden sonrakine dair. Şimdi ben ölümden sonrakine dair vaatlerine güveniyorum ama ölümden önce...

Öyle bir ayrım yok. İkisi aynı. İyiler kazanacak. Ölümden önce de, sonra da.

İkisinin arasında şöyle bir fark var...

Dünyadakiler sana saçma geliyor galiba.

Yani dünyadakiler biraz teselli gibi geliyor. Dünyaya dair. Neyse ya bu çok depresif bir sohbet.

Hayır bak depresif değil.

Depresif falan değil!

Ben başka gençlerle de konuştum bunu. Bir sen değilsin. Merak etme. Bana yazan psikiyatra abone olmuş okurlar var.

Hah. Şimdi bak orada da şöyle bir şey var. Bazı doğrular her zaman “arızalı” olanı çeker. Yani bizim şu anda doğru olarak gördüğümüz şey zaten kafası “sağlam” adamı çekmiyor.

Zaten Kuran da demiyor mu? Peygamberin etrafına toplananlar, toplumun “arızalıları”.

Ben kafası sağlıklı bir birey olsaydım...

Sağlıklı? Moda bluzu beş bin (100USD -GK) liraya almayı önemseyen bireye sen şu an "sağlıklı birey" mi dedin?

Evet, evet. Toplumun normal.

Ama Kuran öyle mi diyor? Bak, "İncil'den etkilendim" diyorsun. İsa öyle bir şey diyor mu? İncil'in İsa'sı daha da radikal bir şey söylüyor.

Nasıl?

İsa'ya cüzzamlılar geliyor. "Siz kurtuldunuz oğlum" diyor. "İman edin, kurtuldunuz" diyor. "Asıl onlar yanacak" diyor. (Matta 5) "Siz iyisiniz" diyor. "Siz kurtuldunuz" diyor. "Allah'a güvenin" diyor. İman, güvenmek. Kuran çevirilerindeki hataların aynısı, bazen de tıpatıp aynısı İncil'de de var.

Şu Allah'a güven kısmında da sorum var aslında.

"Sen Allah'a güven" diyor. "Güçlü kötüye meyletme" diyor. "İtilip kakılmanı, dışlanmanı boş ver, takma" diyor. "Allah'ın vaadi senin için, yeryüzü senin, sana miras kalacak" diyor. "Ve benim krallığıma sen gireceksin" diyor. "Senin sağlıklı dediğin adamlar girmeyecek, sen gireceksin" diyor. Sen şimdi İncil'deki İsa'nın vaadine güvenmiyorsun, Muhammed'in vaadine güvenmiyorsun. Ben sana ne vereyim? Benim sana verebileceğim bir şey yok. Ciddi söylüyorum şimdi. Ben çünkü onun vaadine güveniyorum. Benim de gerçekten bundan fazla bir şeyim yok. Senin her sabah küfrederek uyanmanı ben de yaşıyorum. Ben de, ben de herkese küfür ediyorum. Aha burada işte tanık (arkadaşını gösteriyor -GK). Ben de mutsuzum yani. Ben ilaç kullanmıyorum sadece. Aradaki fark bu.

İlaç kullan daha iyi olur. (gülüyor)

Yok, yok. Ben gençliğimde ilaç kullandım da yani ben depresyonun o şekilde halledilebilecek bir şey olmadığına tanık oldum. "Bunaldım" diye gitmem yani ben psikiyatra. Çünkü bunalmamın nedenini biliyorum. Ve nasıl düzeleceğimi ve nasıl düzelemeyeceğimi biliyorum.

Ben de biliyorum. Ama o psikiyatri yoluyla ben kendimi teselli ediyorum.

İşte bak benim tesellim. Bunu ben sana söyledim yani işte. Kuran'da var. Onun biraz daha kötüsü, bence biraz rayından çıkmış İncil'de var. Hangisi hoş geliyorsa vaat odur yani bu bağlamda. "Ben sağlıklı değilim

ama onlar sağlıklı” derken, hani sende bir arıza var, senin düzelmen lazım. Öyle bakma yani. Senin sağlıklı dediğin adamlarda da arıza var.

Ben zaten öyle bakmıyorum. Ben yani şunu diyorum. Toplumun anlayışına göre sağlıklı olan adam. Onu o kasıtle söylüyorum.

Ben Kuran'ın vaatlerini şu açıdan gerçekçi buluyorum. Mekke'deyiz. Tamam mı? Sene 615. Gittik böyle ticaret yapmaya. Muhammed diye bir adam var dediler falan. Biz de gittik. Oturduk, sohbet muhabbet ettik. Adam anlattı işte. Böyle böyle dedi. “Ben” dedi, “peygamberim” dedi falan. Anlattı bize. Biz de tamam dedik, iman ettik, yerleştik Mekke'ye. Senle ben. Sonra Mekke'de hır güre çıkıyor. Karşı çıkanlar, kavga oluyor, şu oluyor. En sonunda bu iş savaşa kadar gidiyor. İnsanların birbirinin kafasını kesmesine kadar. Şimdi senle ben öldük savaşta. Ne oldu? Hani dünya bize kalacaktı? Kalmadı, öldük.

Sana mı kalacak? Şahsına mı kalacak? Senin yoldaşlarına kaldı tabii, kalmadı mı?

Tabii şahsına. Musa'nın şahsına kalmadı mı? Nuh'un şahsına kalmadı mı? Benim de şahsına kalsın.

Yoldaşlarına kaldı.

Hayır ama Kuran birey ile toplumu karıştırıyor. Vaatler toplumsal ama beklediği eylemler bireysel.

Bak kitabın bütününü okumuyorsun. Beklediği eylemler de toplumsal. Orada daha davanın en başında ölen adamlar için ne diyor? “Geride kalanlara seslenmek isterler. ‘Oğlum benim başıma kötü bir şey gelmedi. Keşke siz de bunu yaşasanız’ derler” diyor. (3:169-170, 36:26-27) Kötü bir şey gelmedi yani onun başına. Anladın mı? Hatta onun başında gelebilecek şeylerin en iyisi geldi.

Ama bu çok güzel. Ben buna katılıyorum.

Adamda en küçük bir burukluk yok. “Ben çok erken öldüm ya” şeklinde en küçük bir burukluk yok. Tam tersine “Ulan bu harika bir şeymiş, ben niye daha erken ölmedim?” diyor. Anladın mı? Bizim anlayacağımız cümlelerle söylüyorum.

Ama sen şu anda ne yapıyorsun? Az önce dedin ya işte sen başka bir evrenin hayalini kuramazsın falan. Benim gerçekliğim bu fizik evren. Uzay zamanın içindeyiz. İşte buranın belli kanunları var ve benim biyolojim var, acıkıyorum, susuyorum. Şimdi sen burada şöyle bir şey yapıyorsun. Bunların olmadığı hayali bir

yerde ki bir kişinin söylediği bize bir rivayetle gelmiş. Yani bir kitabı bu yazıyor. Şimdi sen aslında bana dediğin “yapma” dediğin, “bunu yaparsan mantık hatası yaparsın” dediğin şeyi yapıyorsun.

Evet, kesinlikle.

Ve ben öyle bir şey olsa bile yani bu düzlemden, bu fizik evrenden başka bir fizik evren vadediyor ya hani. Öleceğiz ve oraya gideceğiz. Ben orayı zaten bilmiyorum ve orayı hayal dahi edemem. Yani şimdi anlatıyor ya işte Kuran'da işte orada meyve yiyecekler, diyecekler “Aaa ne kadar güzel!” Şimdi bunlar benim tahayyülümde yok ki. Orası yok. Ben şu an buradayım. Şurada canım acır, acıkırım, susarım, sevinirim, ağlarım. Her şey burada. Kuran'ın vaadi hayal yani.

Tamam.

Sen şimdi onun hayaliyle diyorsun ki “tamam bunda teselli bul”. “Git bir kurşun ye, kafanı kessinler” ...

Hayır, öyle bir şey demiyor.

O zaman çok sevineceğim.

Öyle bir şey demiyor.

Benim biyolojime ve fizik kanunlarına göre benim yaşamaya çalışmama, fizik kanunlarına göre bir şey olması lazım.

Ben sana bunlara aykırı bir şey istiyor demiyorum ki. Sen bana ölen adamı örnek gösterdin diye bunu diyorum.

İşte ben diyorum ki, yarattığı fizik evrenin kanunlarına karşı çıkmamızı istiyor. Yani hayatta kalmak için yaratılmış bir makineye diyor ki öl.

Hayır hayır. Bu intihar bombacılarının içinde olduğu yanlış anlam dünyası bu. Böyle bir şey yok. Sana “kendini öldür” falan demiyor.

Ya, nasıl demiyor?

İbrahim'e ne diyor? “Oğlunu kes” diyor mu?

Demiyor.

“Oğlunu kes” demesi saçma olmaz mıydı? Oğlunun yaşaması gerekiyor. Hiç kimseye “öl” demiyor ki. Anlamsızlık çünkü. Ama orada bir şey var bak. İbrahim'e “sınavı geçtin” diyor. O sınav nedir? Ömrünü iyi bir şeye,

Allah'ın vaadine, davaya adayabilecek mi acaba? Oğlu da ömrünü adayabilecek mi davaya? O sınav o. Oğluna soruyor ya. “Ne diyorsun bu konuda?” “Allah öyle emrettiyse Allah'ın emrettiğini yap” diyor. Farkındasın değil mi? Yani orada şunu diyor aslında. “Ömrümü Allah'ın davasına adayabilir miyim” diyor. Buna ölmek de dahil. Ama hemen öleyim anlamına gelmiyor bu.

Ama orada söyleniş o. Yorum o.

Sen şimdi Tevrat'ı okuyanların düştüğü hataya düşüyorsun.

Onlar hangi hataya düştü?

Onlar “Yehova İbrahim'e oğlunu kesmesini gerçekten emretti” diyor. Tevrat'ta okursan öyle. Kuran'da okursan öyle değil. O şeytandan geliyor İbrahim'e. İbrahim yanılıyor orada. Çok açık yanılıyor. Allah ona “oğlunu kes” deyip ondan sonra vazgeçer mi? Öyle bir şey yapar mı? Allah öyle bir şey söylemiyor.

Şimdi ölmeden öncesini diyorum. Bak bu metot senin zaten yazılarında çok sık kullandığın bir metot. Ve senin hayata bakış açın da şu şekilde. Ahlak dediğimiz şey aslında bir fizik kanunu. Temelde fizik kanunudur ahlak. Gerçeğe uygun olan şey. Ahlaki dediğimiz, iyi dediğimiz şey aslında gerçeğe uygun olan şey. Yani esasında bugün bunu yapamıyoruz ama bu bilgi birikimi bu şekilde yığılmaya devam ederse bir gün fizik formülü yazar gibi iyilik formülü yazacağız. Yani fe eşittir me çarpı a yazar gibi iyilik ne demek onu yazacak.

Buna katılmıyorum. Bu, bilginin tamamına ermek demek. O da imkansız bir şey. Hayır, bu insanın tanrı olması demek. Mümkün değil.

Tamam, oradan devam et. Anlatmak istediğin şey?

Yani sonuç olarak budur fiziğe uygun olan yani gerçeğe uygun olan. Şimdi benim gerçekliğim ne? Bir maymunun gerçekliğinden çok da farklı değil. Sadece ben maymunun bilinçlenmiş hali. Mesela maymuna bir tane vur kaçır. Ölmek istemez. Karnı acıksın. Bir şekilde karnını doyurmaya çalışır. Sonra Allah işte o maymunu bilinçlendirmiş, biz olmuşuz. Sonra şöyle bir şey yapıyor. Bizden öyle şeyler yapmamızı istiyor ki bunlar bizim biyolojik olarak sağ kalmamıza ters şeyler. Şimdi sen diyorsun ki herkes buna uyarsa esas biyolojik sağ kalımı sağlayacak sistem budur diyorsun. Hah! Gerçekte öyle bir şey yok. Yani gerçekte herkesi uyduramazsın zaten. Tarihte bu bir kere yaşandı.

Ben herkes uyacak demedim. Yeterli sayıda bir topluluk olursan. Arada fark var bak. Biyoloji okuduysan ki okudun, doğal seçim popülasyon genetiği falan okuduysan mesela orada da öyledir. Yani atıyorum biyolojik jargonla konuşayım bir mutasyon oldu diyelim. Seçilime olumlu katkı sağlayan bir mutasyon oldu. Nüfusun tamamı o mutasyonu edinmek zorunda değil. O mutasyonun hayatta kalabilmesi için, gen havuzunda kalıcı olabilmesi için azınlık yetebilir. Mavi göz mesela biliyorsun çekiniktir. Mavi gözlüler yok olmuyor.

Evet.

Mavi gözlüler azınlık olarak kalacaklar. Yani hiçbir zaman çoğunluk olmayabilirler ama bu onların sağ kalmalarına, grup olarak sağ kalmalarına engel değil. Anlatabildim mi?

Ben de diyorum ki aslında grup olarak sağ kalmaları ne demek? Diyelim ben Kuran'ın bize koyduğu ilkeleri benimsemiş bir insanım. Çıktım dedim ki “ben vergi vermiyorum”. Attılar hapse. Bir yirmi yıl yattım. Ondan sonra çıktım dediler ki “Savaş var, gel askere”. Dedim “ben savaşmıyorum”. N’oldu? Geri girdim hapse. Toplumu o yöne götüremediğimiz için, sadece kendimize hükmedebildiğimiz için irademiz yok. O da kısıtlı. Kendimize de tam olarak hükmedemiyoruz. O kısıtlı irade o işe yaramadığı için Allah'ın benden beklediği şey benim biyolojik tasarıma ters. Benim, bak toplumun değil. Ve ahlak bireysel bir şey.

Tamam, şimdilik öyle olsun...

Ahlak için iradenin olması lazım ya. Şimdi toplum dediğin şey ne? Sen, ben. O toplum dediğin şeyi biz hayal ediyoruz. Öyle bir şey yok. Normalde senle beni bağlayan bir şey yok. Ama biz diyoruz ki biz bir araya geldik, toplumuz. Tamam, bir eylem birlikleriyle bunu biz hayal ettik. Şimdi onun için senin iraden var, benim iradem. Bunlar birbirinden ayrıksı şeyler. Toplum dediğin şeyin bir iradesi yok, kişilerin iradesi var. Yüz milyon tane irade var. Onlar birleşiyor ve biz Türkiye Cumhuriyeti oluyoruz. Onun gibi. Şimdi ben diyorum ki yüz milyonu bir yöne sürükleyemiyoruz. Sadece kendimizi sürükleyebiliyoruz. Ben o yöne sürüklendiğim zaman nasıl ki Lut'a yaptılar ya. Hah! Lut'a yaptıklarını yapacaklar. Allah Lut'a torpil geçti. Dedi ki “sen bir dağa çık, ben bunları halledeceğim.” Torpil geçti. Bana torpil de geçmiyor.

Denedin mi?

Geçiyor mu? Gececek mi?

Sen Lut'un yapabildiğini yaptın mı?

Tamam ne yaptı ki? Hiçbir şey yapmadı ki.

Nereden biliyorsun?

Senin Nuh dediğin, Lut dediğin bunlar ne yapmışlar? Hiçbir şey yapmamışlar. Oturmuşlar, bildiğin o toplumun düzeninde.

Ne yapmış olsalardı bir şey yapmış olurlardı?

Allah o toplumun içinde bunları seçmiş. Oturmuş orada takılıyor. Sen ben gibi geçinip gidiyor. Gelene geçene laf atıyor o, oturduğu yerde. Bir gün, bir sabah ya da bir gece şans eseri Allah onu seçmiş.

Ya anlamıyorsun ya da anlıyorsun ama güvenmiyorsun.

Abi biz somut veri olarak görüyoruz. Mesela Muhammed'in yandaşlarından kim kalmış böyle? Sıfır kişi kalmış. Muhammed vefat ettikten sonra hepsini öldürdüler. Kestiler kafalarını.

Nereden biliyorsun?

Bugüne gelen bilgi birikimine bak. Yani onlardan mı geldi?

Kitap yazmak zorunda mı? Muhammed'in yoldaşı olan bir toplum kalmış olabilir bugün dünyanın herhangi bir yerinde. Bunlar kitap yayınlayıp sana ulaşmak zorunda mı? Bunların yokluğunu nereden biliyorsun peki?

Abi hakim anlatıyı kim oluşturuyor? Güce hakim olan.

Atıyorum Yemen'in dağlarında bir grup var mesela. Üç bin kişilik bir grup var mesela. Sapına kadar Müslüman olabilir bunlar. Var olmadığını nereden biliyorsun sen?

Varsalar çıksınlar ortaya...

Niye? Öyle bir sorumlulukları yok ki. Ünlü olmak gibi bir sorumlulukları yok.

Şunu demek istiyorum. Büyük resme baktığın zaman iyi olanlar hayatta kalmıyor.

Varsayma. Bilmediğin şeyleri varsayma.

Ben sana bir şey söyleyeyim mi? Senin "bir şeyleri daha yeni düşünmeye başlıyorum" demen gerekiyor. Okuduğun şey çok olabilir. Yıllardır aynı şeyi okuyabilirsin. Ben yirmi beş yıldır Kuran okuyordum ya. Yirmi beş

yıldır okuduğum Kuran'ı anladığımı varsayıyordum. Böyle olmadığını yirmi yıl sonra anladım. Anladın mı?

Senin gibi olsaydı eğer kararını verirdi mesela o yirmi yılın sonunda. “Tamam bundan başka bir şey yok bu kitaptan anlaşılacak” derdi ve algısını kapatırdı, kendini kapatırdı yani. Onu yapmadığı için yorumları okuyor, “bunlar benim anladığımdan farklı şeyler anlamışlar” diyor.

Tasdikleyen bir okuma bu. Anladın mı?

İbrahim'in örneğine bak. O da aynı şeyi yapıyor. O da “A, buymuş.” diyor. “Hayatın anlamı buymuş.” diyor. Ondan sonra “Yok ya, bu değilmiş, şuymuş hayatın anlamı.” diyor. O yıldızlar var ya güneş. Hayatın anlamı demek o ya. “Ben bunlara kulluk edeceğim” diyor. O hayatın amacı demek, anlamı demek. Hayatın anlamı buymuş işte. Paraydı, şuydu buydu diyorsun ya sen. Mesela “hayatın anlamı aşkmış” diyor. “Aşık olacağım” diyor. “Ben bir kadını kovalayacağım” diyor. Ondan sonra “hayatın anlamı paraymış” diyor. Ondan sonra “o da değilmiş” diyor. Ondan sonra hayatın anlamı şuymuş diyor. O “şuymuş” dediği ne? İşte onu anlamaya çalışman lazım. Orada deneyimle gelecek sana yanıtlar.

Benim düşünceme göre sende değişmesi gereken ikinci şeyi söyleyeyim: Kendini tanımak. Mesela ben gençleri görüyorum, öfkeli ama öfkeli olduklarını fark etmiyorlar. Aslında öfkeleri bir şeylere dayanıyor, anladın mı? İnsan bazen kendinde göremiyor. Ama ne yapman lazım? İki şeyi bir arada yürütmen lazım. Bir, kendinin en derinliklerine kadar ineceksin ve elinden geldiği kadar anlamaya çalışacaksın. Bunu neden düşünüyorsun? Mesela “Allah haksızlık etti” diyorsun ya, neden? Neye dayanarak diyorsun? Ben insanların fikirlerle, argümanlarla konuşup duygularla hareket ettiğini görüyorum. Yani seni bu duyguya yönelten şey, rasyonel bir düşünce gibi duran bir şey var ortada. Hep o rasyonel düşüncenin altında rasyonel olmayan başka bir duygusal gerekçe görüyorum. Anladın mı? Şu an sende diyelim ki bir şeyleri mantıksız bulma ya da öfke duyma var diyelim. Neden? İn bakalım aşağıda ne çıkacak? Oraya inerken bir yandan da Kuran'ı anlamaya çalış. Başka bir şey mi diyor acaba? Çünkü Musa böyle yapmadı. Denizi yarmadı bir anda. Bir kendini yetiştirme süreci var.

Evet, durduk yere seçilme kavramı kesinlikle gerekdişi. O Tevrat'taki hikaye. Peygamberlerin öyle hiç şey yapmadan seçilmesi kesinlikle Tevrat'taki hikaye. Kuran'da öyle değil.

Yani bir insanın peygamber olması kendi çabasına mı bağlı? Çalışıp çabalayıp sen de peygamber olabilirsin...

Öyle olması gerekiyor.

O zaman niye sonuncusu var bunların?

Hiç kimse o kadar olgunlaşamayacak demek ki bundan sonra. Veya o kadar olgunlaşabileceksin ama sana görev verilmeyecek, vahiy verilmeyecek yani öyle söyleyeyim.

Şimdi ben aslında şuradayım. Tamam, İbrahim olmak zor bir şey. İsa olmak da zor bir şey. Muhammed olmak da. Tamam Lut da, Lut olmak da zordu. Ama bu, Allah'ın onlara torpil yaptığı gerçeğini değiştirir mi?

Bu torpil kötü bir şey değil, güzel bir şey. O torpil sana vadedilen şey işte. “Sen çalış” diyor, “güven” diyor. “Sana torpil yapacağız” diyor. “İyilere torpil yapacağım” diyor. “İyilerin tarafını tutuyorum” diyor yani. “İyilerle kötünün kavgasında taraf tutuyorum” diyor. “Kötü çalıştığı zaman bir veriyorum” diyor, “iyi çalıştığı zaman on veriyorum” diyor. Bunu, bunu çok açık ve net söylüyor. Hem de defalarca söylüyor. (6:160, 2:261, 4:104 vb.)

Ama ben şunu diyorum, İbrahim'in İbrahim olmasının bu kadar zor olmasının sebebi yine Allah.

Her şeyin sebebi Allah?

Önce aç bırakıyor, sonra açlıktan ölme noktasına gelince ekmek veriyor. “Bana şükredin.” Bunun gibi bir şey oluyor. Yani acı çektiriyor. Ondan sonra “sizi kurtardım”.

Evet, tam olarak öyle.

E ne yapayım? Kurtarmasaydın, ben mi yarattım? Yani en son o noktaya geliyorum. Yani kendi yapıyor, kendi sürüyor, kendi oynuyor.

Bak, anlamadın. Sen o korkudan kurtulma deneyimini elde ettiğinde tatmin olacaksın, mutlu olacaksın. “İyi ki bunu yaşamışım” diyeceksin. Duyacağımı haber verdiği şükran budur. “Bu çok güzel bir hayattı” diyeceksin. Çocukluğundan ölümüne kadar bolluk bereket içinde yaşayanlar şükredemeyecekler, o kadar mutlu olmayacaklar da denebilir. İsa da bunu anlatıyor.

Tamam abi ben buna katılıyorum.

Buna katılman için senin de böyle hissetmen ve anlamaman gerekiyor. Sen ama buna katılmıyorsun şu anda. Buna tanık olman lazım. Yani tabii ki bu hasta olup kıvranıp ondan sonra ölmen gerektiği anlamına gelmiyor.

Yani o Yasin suresindeki öldürülen adam var ya. (36:26-27'yi kast ediyor galiba) Ben orada empati kurabiliyorum. Doğru şeyi ısrarla yapıp sana o an sonuç üretmese de o yaptığın doğru şeyin sonucunu gelecekte görmek çok tatmin edici bir şey.

Tamam yani Kuran'da bize verilen örnekler kadar dramatiğini yaşamamışsındır ama küçük örneklerini yaşamışsındır. Oradan da anlayacaksın işte. Onlar kıvılcımlar yani sana o perdenin arkasından ışıktan gelen kıvılcımlar. Nasıl bir ışık var arka tarafta onu anlayacaksın yani o kıvılcımlardan.

Bunlar oturuyor. Bak, burada sana itiraz etmiyorum. Bunlar doğru. Bence de doğru ama oradaki sıkıntı ne biliyor musun? Benim o aydınlığa ulaşmam için elimde ne var? Bir beden var, bir zihin var ve bunun da çalıştığı bir düzlem var. Bu evren. Benim bu evrende Tanrı'nın isteklerine, uygun gördüğü şeylere uygun davranmam lazım. Ama orada şöyle bir şey oluyor. Benim o elimdeki makine var ya, bu beden, bu vücut, bu zihin var ya, Tanrı'nın istediği yola uygun değil. Mesela o örneği ben az önce onun için verdim. Yani bu makine zaten ölmek için yaratılmış. Yani özelliği bu. Hayatta kalma. Ve ondan yeri geldiğinde savaşıp ölmesini istiyor. Yani ölüme gitmesini istiyor. Yani bu aslında onun yarattığı makineye ters. Allah haksızlık yapmış derken şunu diyorum ben burada. Daha makul bir makine yaratabilirdi.

Bunu söyleyemezsin işte. Bu imkansız bunu söylemek. "Daha"ya geldik yine aynı yerdeyiz.

Ama sen şimdi şunu mu diyorsun? Tanrı için başka bir evren mümkün değil. Sadece bu evren mümkündü ve bunu yarattı.

Bak, "mümkün" derken bir karşılaştırma yapıyorsun. Biz mümkünü bu evrenin sınırları içinde biliyoruz. Onun için başka bir evrenin imkanından söz edemeyiz. Tanrı'yı başka bir Tanrıyla karşılaştıramazsın. Dolayısıyla bunlar anlamsız cümleler. Sana şöyle diyeyim. "Tanrı, kaldıramayacağı ağırlıkta taşı yaratabilir mi" sorusu kadar saçma. Çünkü var olmayan bir şey varmış gibi yapıyorsun.

Tanrı kuralları değiştiremez mi? O zaman senin bu dediğinle şöyle bir noktaya gelmiş oluyoruz. Tanrı evrenin ta kendisi olmuş oluyor. Çünkü Tanrı da onun kurallarını değiştiremiyor.

Değiştiremiyor değil değiştirmiyor. Bak, “değiştiremiyor, buna kabil değil” derken değiştirebilen başka bir tanrıyla karşılaştırıyorsun. Onu söylüyorum sana. Böyle bir tanrı yok. “Bu Tanrı”yı karşılaştırabileceğin başka bir tanrı yok. Dolayısıyla “Tanrı şunu yapabiliyor, onu yapamıyor” diyemezsin. Ayıp olur diye değil, mantıksız yani bu. Böyle bir varsayımda bulunamazsın. Bu Tanrı'yı başka bir tanrıyla karşılaştıramazsın. Başka bir Tanrı bilmiyorsun çünkü. Ama işte önümüzde, “ben Tanrı'dan haber getirdim” diyen bir adamlar dizisi var. Biz bu adamların vaadine güveniyoruz sadece. Tanrı'nın var olduğu konusunda değil, Tanrı'nın böyle olduğu konusunda güveniyoruz. Yoksa Tanrı'nın var olduğu diye bir tartışma yok bile. O saçmalık yani. Tanrı'nın böyle olduğu konusundaki habere güveniyoruz biz. Çünkü makul geliyor ve çünkü makulün de ötesinde güzel geliyor. Bak, bu çok atlanıyor.

Nesi güzel? BG öyle diyor, “nesi güzel ki”?

İşte, kurduğumuz hayal güzel. Sen diyorsun ya, “hayal”. Yani öldükten sonra başına gelecekler hakkında hayal kuruyorsun ya. Ben güzel hayal kuruyorum. O hayal güzel olduğu için benim varlığımın anlamı oluyor ve ben bunalıma girmekten kurtuluyorum. Anladın mı? Yani biraz daha kelimeleri zorlayarak, “bunalımdan kurtulmak için güzel hayal kurmak gerekirdi” diyebilirim yani. Anladın mı? Var olmayan bir evrenin hayalini kuruyorum. Zaten Kuran'da da diyor. “Bu evren hakkında, yani ölüm sonrası hakkında size söylenenler benzetmedir” diyor. (47:15, 32:17) Çünkü başka türlü nasıl anlatsın ki? “Farklı bir evren” diyor. “Evreni kağıdı dürer gibi düreceğiz” diyor. “Sonra yeniden yaratacağız” diyor. (21:104) Böyle bir evreni sana nasıl anlatsın ki? Böyle bir evreni anlatacağı kelimeler yok ki bizim sözcük dağarcığımızda. Dolayısıyla hep benzetme yaparak anlatacak.

O zaman aslında reenkarnasyon gibi bir şey olabilir. Yani bu döngünün sürmeyeceğini de bilmiyoruz ki. Kuran böyle bir vaatte de bulunmuyor ki. Ben Kuran'ın bu konuda bir şey söylemediğini düşünüyorum.

Gerek yok ama, dirilişin ötesini sormana gerek yok...

O zaman var olmaktan kaçamıyoruz ya, bu döngüde olduğumuzu düşün şimdi. Mesela diyelim cennet cehennem var. Cennete gittik, cehenneme gittik. Orada da bu dünyadaki gibi irademiz var ve bununla sınanıyoruz ya. İşte o var olmaktan kaçamıyoruz. O zaman Tanrı'ya merhametli bir tanrı nasıl diyeceğiz? Sürekli var olmaya devam ediyoruz.

**Sen varlığa çilehane diyorsan Tanrı'ya merhametli değil diyebilirsin.
Ama ben varlık çilehane değil diye biliyorum.**

Merhametli değil demiyorum.

**O zaman niye vazgeçiyorsun? Merhamete inanan adam vazgeçmez,
yılmaz. Yani kendini salmaz.**

On şeyin sekizine merhamet ediyor. Ama o ikisinde insanı tepe taklak ediyor. Böyle de bir gerçek var.

Nedir seni tepe taklak eden?

*Hani bir hikaye var ya, adam atını kaybediyor. Okudun mu onu? (Yaşlı
Adam ve At – Lao Tzu)*

Evet.

**“Her şeyim yok oldu” deme. “Atımı kaybettim” de. Çünkü senaryoda
bundan sonra ne olduğunu bilmiyoruz.**

Şimdi şöyle bir şey var. Peygamber hikayelerinde falan da vardır. Hep daha toplumun böyle alt tabakası, daha fakir, daha sıkıntılı kesimi, sıkıntı çeken kesim işte doğru yola daha meyillidir. Böyle varlıklı, keyfi yerinde olan adam bunları sorgulamaya çok girmez gibi bir şey var ya. Benim hayatımda gözlemlediğim de bu. Bence de böyle. Şimdi ben şöyle bir pozisyondayım. Benim bunları kafaya takmam benim sıkıntılarla mücadele etmemden kaynaklanıyor. Yani mesela uzmanlığımı bitirdim. Psikiyatrist olarak başladım göreve. Hiç umurumda değil. Allah'mış, kitapmış, ahiretmış. Hiç hiç hiç hiç.

Neden?

Niye? Keyfim yerinde.

**Sen gerçekten bu söylediğine, gerçekten bu söylediğine inanıyorsan
eğer psikiyatrist olup iyi kazandıran bir yerde işe başlayınca çok daha
büyük bunalıma gireceksin. Ben sana güvencesini veriyorum bunun.
Eğer gerçekten böyle düşünüyorsan diyorum, daha büyük bir boşluğa
düşeceksin. Senin tek çıkışın, gerçekten bundan ne anlıyorsun
bilmiyorum ama Allah'ın vaadine güvenmek. Senin değil, herkesin çıkış
yolu. Çünkü bak dediğim gibi bak mekanizmayı anlatıyorum sana.
Senaryonun nasıl yazıldığını anlatıyorum. Oyunun kurallarını
anlatıyorum. Sen kuralların böyle olduğuna eğer güvenmiyorsan veya
buna tanık olamıyorsan benim yapabileceğim bir şey yok.**

Kurallar doğru. Ama...

Doğru yanlış meselesi değil. Bak bir şeye güvenmen lazım. Sen şu anda atıyorum acı çekiyorsun ya, kıvranıyorsun ya... Eğer yılmazsan, “Allah bir kapı açar bana ille kurtulurum” dersin, bunu demeye devam edersen ve kurtulursan “ben bunları iyi ki yaşamışım” diyeceksin. Sana anlatmaya çalıştığım bu. “İyi ki yaşamışım” diyeceksin. O olgunluk düzeyine ereceksin. Eğer sonra tekrar yoldan çıkmazsan, sonra tekrar ayağın kaymazsa, tekrar Allah’a sırtını dönmezsen yani o şekilde Allah’a yüzünü dönmüş bir şekilde ölürsen yani veya yaşlanırsan ölmene de gerek yok, yani bunu hayattayken de bunu anlayabilirsin, buna erebilirsin, “ben bunları iyi ki yaşamışım” diyeceksin. Bak, tövbe edince suçların iyiliğe çevrilmesi bu demek. (25:70) “Ben o günahları iyi ki işlemişim” tabii ki demiyoruz. Onu demek mantık olarak yanlış. Hani “çok zevk alıyordum, çok harika günlerdi” falan demezsin. Ama şunu dersin: “Allah iyi ki onların yanlış olduğunu bana öğretti” dersin. “Onun yanlış olduğunu iyi ki anladım” dersin. Sabredersen, canının acısıyla günahın Senin şu anda çektiğin acı dinerse, “iyi ki çekmiştim” şeyine bilincine ereceksin. Benim anlatmaya çalıştığım o. Neden biliyor musun? Bu acıyı çekmeden Allah’a yüzünü dönen veya bu acıyı çekmeden Allah’a iman edenden sen daha önde olacaksın. Daha iyi anlamış olacaksın. Aynı ölen kişi gibi. Sen diyorsun ya “savaşta öldü”. Öbürleri ölmediler ve aynı zamanda aslında ölemediler. O düzeye eremediler yani. Anladın mı? Ama bu zorlayabileceğin bir şey değil. Yani öyle düşmanın önüne atlayıp “hadi lan vurun beni”, olmaz. O olmadığı gibi bunalıma gireyim diye içki içip alkolik olmaya çalışamazsın. Sistem böyle çalışmıyor. Oyunun kuralı bu değil. Anladın mı? Onun senin başına gelmesi lazım. Onun bir kaza olarak senin başına gelmesi lazım. Şu anda seni olgunlaştıracak bir acı mı çekiyorsun, yoksa seni yoldan çıkmaya kıskırtan bir acı mı çekiyorsun? Bu sorunun sonucunu sen belirliyorsun.